

Til §§ 51 og 54.

Forslaget gaar ud paa Indførelse af „Dagsbodssystemet“.

Dette Forslag blev første Gang fremsat her i Landet i den af Professor Torp i 1917 afgivne Betænkning vedrørende det af Straffelovskommissionen af 11. August 1905 udarbejdede Straffelovsforslag, og herfra gik Forslaget over i det af Straffelovskommissionen af 9. November 1917 udarbejdede Udkast, jfr. Udkastets §§ 53—58 og Motiverne Sp. 128—49. Forslagets Hovedindhold var, at Retten, hvor ikke andre Regler for Bødens Beregning var foreskrevet, under Hensyn til den bødefældtes Formue, Indtægter, Underholdspligter og øvrige Forhold, skulde fastsætte et vist Beløb, der udgør en Dagsbod. Bødestraffen skulde da idømmes med mindst 1 og højst 90 Dagsbøder. Tilsvarende Fremgangsmaade skulde anvendes paa Bøder, der fastsættes ved administrativ Myndigheds Afgørelse.

Bestemmelserne om Dagsbodssystemet blev derefter i ret uforandret Skikkelse optaget i det af Regeringen i December 1924 for Rigsdagen fremsatte Forslag (jfr. herom nærmere R. T. 1924—25, Tillæg A. Sp. 3300—04), men udgik i det i 1928 fremsatte Forslag. I det i 1929 fremsatte Forslag blev Bestemmelsen paany optaget med den Ændring, at Dagsbøder kun kunde anvendes af Domstolene, ikke af Politiet (Bødeforelæg) og andre administrative Myndigheder. Ved Forslagets Behandling i Folketinget blev der vedtaget en Ændring, hvorved Systemets Indførelse blev begrænset til Straffelovens Omraade, idet det da var Meningen ved fremtidige Lovforslag, der indeholdt Straffebestemmelser, i hvert enkelt Tilfælde at afgøre, om Systemet skulde være anvendeligt eller ikke. Under Behandlingen i Landstinget udgik Bestemmelsen om Dagsbodssystemet helt af Forslaget og erstattedes med de nuværende Bestemmelser i Straffeloven om, at Bøde fastsættes til et Beløb af mindst 4 Kr. uden Begrænsning af Maksimum, og at der ved Udmaalingen af Bødestraffen bliver at tage særligt Hensyn til den skyldiges Betalingssevne.

Selvom disse Regler vel har bevirket, at der ved Fastsættelsen af Bøderne nu i højere Grad end tidligere tages Hensyn til de Tiltaltes økonomiske Forhold, kan der imidlertid efter Justitsministeriets Formening ikke være Tvivl om, at Bødestraffen stadig ikke fastsættes i Forhold til de Tiltaltes Indtægts- og Formueforhold i saa vidt Omfang, som dette er foreneligt med de Hensyn, der iøvrigt bør være bestemmende ved Fastsættelse af Bødernes Størrelse. Hvor det

drejer sig om forholdsvis grove Forseelser begaaet af en i økonomisk Henseende daarlig stillet, synes Domstolene fremdeles ofte at være betænkelige ved at fastsætte Bøden saa lavt, at der bliver rimelig Mulighed for, at den paagældende kan betale, og dette skyldes formentlig hyppigt en i og for sig forstaaelig Frygt for, at Straffens generalpræventive Virkning herved bliver ringe. Hvor det drejer sig om Fastsættelse af Bøder for velstillede Personer, vil Domstolene omvendt ofte under det nuværende System vige tilbage for at fastsætte en Bøde af en saadan Størrelse, at den staar i samme Forhold til den Tiltaltes økonomiske Forhold som den Bøde, der for en tilsvarende Forseelse fastsættes for den ubemidlede. Dette skyldes vel for en Del, at en Fastsættelse af en særlig høj Bøde, uanset at Grunden hertil er gode økonomiske Forhold, hos Offentligheden let vil fremkalde den Opfattelse, at det er en særlig grov Overtrædelse, der er begaaet.

Justitsministeriet anser det derfor for nødvendigt paany at fremsætte Forslag om Indførelse af Dagsbodssystemet. Ved Anvendelse af Dagsbøder skulde man opnaa, at alle for den samme Forseelse faar den samme Straf, og at Spørgsmaalet om Fastsættelsen af det Pengebeløb, der under Hensyn til den skyldiges økonomiske Forhold skal erlægges af denne, ikke blandes sammen med Spørgsmaalet om Beskaffenheden af den begaaede Overtrædelse. Der er efter Justitsministeriets Formening alene gennem Indførelse af dette System Mulighed for at naa til en større Lighed ved Bødernes Ansættelse.

Dagsbodssystemet er indført i Sverige fra 1. Januar 1932 og i Finland fra 1. Juli 1921 ved Love, der bygger paa Straffelovsudkast udarbejdet for Sveriges Vedkommende af Professor Thyrén og for Finlands Vedkommende af Professor Serlachius.

Som foran nævnt har ogsaa herhjemme Dagsbodssystemet været foreslaaet indført af fremtrædende Repræsentanter for den kriminalistiske Sagkundskab, først af Professor Torp i hans Straffelovsudkast af 1917 og senere af den anden Straffelovskommission i 1923.

Derimod har Professor Oluf Krabbe i en Afhandling i Nordisk Tidsskrift for Strafferet 1923, p. 71, fremsat forskellige Indvendinger mod Systemet. Det fremhæves i denne Afhandling saaledes, at det, der skulde tilstræbes ved Dagsbodssystemet, nemlig at Bødestraffen blev lige følelig for alle, ikke kan opnaas og overhovedet ikke bør opstilles som et Formaal for Lovgivningen, da dette Maal ikke blot ikke kan begrundes ud fra strafferetlige